

- A** בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of דף יא תענית of דף יא
Some of the topics we will learn about include the following:
  - How to act when traveling
  - How to act during a famine

A

◆

*How to act
when TRAVELING*

◆

*How to act
during a FAMINE*

- B** Joining in the suffering of the community and not separating from them
Whether voluntary fasting is praiseworthy, or actually sin

B

◆

*Joining in the suffering
of the community*

◆

*Whether voluntary fasting
is praiseworthy, or a sin*

- C** In what situations an individual recites Aneinu in Davening
Using jugs that non-Jews stored their wine in

C

◆

*In what situations
an individual recites
Aneinu in Davening*

◆

*Using jugs
that non-Jews
stored their wine in*

- D** Some of the key terms and concepts we will learn about include:
- אל תפרוש מן הצבור - Do not separate from the community. If tragedy strikes a community, each member must share in the burden
  - עננו - The special prayer added to Shemoneh Esrai when fasting.

D

אל תפרוש
מן הצבור

עננו

1 So let's review...

The Gemara continues to discuss travel: רבי חייה said in the name of רב יהודה המהלך בדרך אל יאכל יותר משני רעבון Someone who travels should not eat more than he would during a famine. Why? הכא תרגימו משום מעיינא In Bavel they said, to avoid stomach trouble. במערבא אמרי משום מזוני In Eretz Yisroel they said, to make sure his food will last for the entire journey.

1 **The Gemara continues to discuss travel:**
 רבי חייה said in the name of רב יהודה
המהלך בדרך אל יאכל יותר משני רעבון
 הכא תרגימו משום מעיינא
 במערבא אמרי משום מזוני
 To make sure his food will last   To avoid stomach trouble

2 The difference between these answers is; -1- דיתיב בארבא, someone traveling on a ship. He needs to make sure his food lasts, but he does not have to worry that the travel will cause him harm, since he is not walking.

2 **The difference is...**
1 דיתיב בארבא
 Traveling on a ship
 He needs to make sure his food lasts   He doesn't have to worry since he's not walking

3 Another difference would be דקאזיל מאוונא לאוונא, someone who was traveling from one town to another where there is an inn in each place. He does not have to worry about running out of food, but he might hurt himself by overeating.

3 **2 דקאזיל מאוונא לאוונא**
 Traveling from one town to another, where there is an inn in each place
 No worry about running out of food   He might hurt himself by overeating

4 ריש לקיש said;
 אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון
 A person should not be intimate with his wife during a famine.
 However, the Gemara clarifies that this only applies to someone
 who already has children.

4 ריש לקיש said
**אסור לאדם לשמש מטתו
 בשני רעבון**

*This only applies to
 someone who already has children*

5 The Gemara quotes a Beraisa that describes the punishment for
 someone who is
 פורש מן הצבור - he separates himself from the community, during
 times of distress.
 באין שני מלאכי השרת שמלוין לו לאדם
 ומניחין לו ידיהן על ראשו ואומרים
 The two angels that accompany him place their hands on his
 head and say;
 פלוני זה שפירש מן הצבור
 אל יראה בנחמת צבור
 This person who separated from the צבור shall not see the
 consolation of the צבור.

5 ברייתא:
*The punishment for
 כולל מן הצבור
 during times of distress*
**באין שני מלאכי השרת שמלוין לו לאדם
 ומניחין לו ידיהן על ראשו ואומרים
 פלוני זה שפירש מן הצבור
 אל יראה בנחמת צבור**

6 Another Beraisa says that someone who is פורש מן הצבור and eats
 and celebrates when the צבור is distressed, the following Posuk
 states his punishment;
 אם יכופר העון הזה לכם עד תמותו
 The Gemara says this is what happens to the average
 person who sins. Truly wicked people will suffer even more,
 because
 הצדיק אבד ואין איש שם על לב
 כי מפני הרעה נאסף הצדיק
 The righteous will have perished before the disaster strikes, and
 no one pays attention and realizes that because of the sin, the
 righteous have been buried. This Posuk implies greater disaster.

6 ברייתא:
*One who is פורש מן הצבור
 and eats and celebrates
 when the צבור is distressed,
 the Posuk states his punishment;*
**אם יכופר העון הזה לכם
 עד תמותו**

*This happens to the
 Average person*

*Wicked people
 will suffer even more...*

**הצדיק אבד
 ואין איש שם על לב
 כי מפני הרעה
 נאסף הצדיק**

7 The Beraisa continues;
 - אלא יצער אדם עם הצבור
 A person should suffer together with the צבור, as we see that משה sat on a rock while K'lal Yisroel fought Amalek.
 וכי לא היה לו למשה כר אחת או כסת
 Did Moshe not have a mattress or pillow to sit on? Rather Moshe said;
 הואיל וישראל שרויין בצער
 אף אני אהיה עמהם בצער
 Since Israel is in distress, I will be with them in their distress.

7

The Beraisa continues;
אלא יצער אדם עם הצבור
sat on a rock while K'lal Yisroel fought Amalek
 וכי לא היה לו למשה כר אחת או כסת?
 Rather Moshe said;
הואיל וישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער

8 The Beraisa continues;
 כל המצער עצמו עם הצבור
 זוכה ורואה בנחמת צבור
 Whoever suffers together with the צבור will merit seeing the consolation of the צבור. If a person asks מי מעיד בי, who will testify against me if I don't join the צבור?
 The Gemara cites several answers:
 כי אבן מקיר תזעק
 A person's own house will testify against him.
 כי מלאכיו יצוה לך
 The person's angels will testify against him.
 משוכבת חיקך שמור פתחי פיך
 A person's Neshama will testify against him.
 'אתם עדי נאם ה'
 One's limbs will testify against him.

8

כל המצער עצמו עם הצבור זוכה ורואה בנחמת צבור
If a person asks
מי מעיד בי?

כי אבן מקיר תזעק	כי מלאכיו יצוה לך	משוכבת חיקך שמור פתחי פיך	אתם עדי נאם ה'
------------------	-------------------	---------------------------	----------------

9 The Beraisa continues and explains the Posuk; א-ל אמונה ואין עול Hashem is a G-d of faithfulness, without iniquity.

Teaches; א-ל אמונה

כשם שנפרעין מן הרשעים לעולם הבא אפילו על עבירה קלה שעושין כך נפרעין מן הצדיקים בעולם הזה על עבירה קלה שעושין

As the wicked are punished in the World to Come for even a minor transgression, so too are the righteous punished in THIS world for a minor transgression.

Teaches; ואין עול

כשם שמשלמין שכר לצדיקים לעולם הבא אפילו על מצוה קלה שעושין כך משלמין שכר לרשעים בעולם הזה אפילו על מצוה קלה שעושין

As the righteous are rewarded in the World to Come for even the minor Mitzvos they performed, so too are the wicked rewarded in THIS world for the minor Mitzvos they fulfill. And the Posuk concludes;

צדיק וישר הוא - Hashem is Righteous and Just.

9 The Beraisa explains the Posuk; *The Beraisa explains the Posuk;*

א-ל אמונה ואין עול...

כשם שנפרעין מן הרשעים לעולם הבא אפילו על עבירה קלה שעושין	כשם שמשלמין שכר לצדיקים לעולם הבא אפילו על מצוה קלה שעושין
כך נפרעין מן הצדיקים בעולם הזה על עבירה קלה שעושין	כך משלמין שכר לרשעים בעולם הזה אפילו על מצוה קלה שעושין

צדיק וישר הוא...

10 The Beraisa concludes; בשעת פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו נפרטין לפניו When a person dies and leaves for his eternal home, all of his actions are delineated before him. They ask him did you do such and such, and he responds, yes. He is told חתום, sign it, and he signs it, as the פסוק says; ביד כל אדם יחתום, it is signed by each person's hand. The person is then מצדיק עליו את הדין, confirms the accuracy of his judgment, and says יפה דנתוני, you have judged me properly. =====

10 בשעת פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו נפרטין לפניו

They ask him Did you do such and such? He responds, Yes

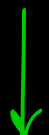
He is told - חתום ביד כל אדם יחתום

The person is then מצדיק עליו את הדין

11 Since fasting, if there is no rain, was mentioned earlier, the Gemara discusses whether fasting in general is a good practice. אמר שמואל כל היושב בתענית נקרא חוטא Shmuel said anyone who fasts is called a sinner.

11 The Gemara discusses whether fasting in general is a good practice

אמר שמואל כל היושב בתענית נקרא חוטא

12 The Gemara cites a Braisa in which this is actually a Machlokes based on Psukim regarding a נזיר:
 ר' אלעזר הקפר ברכי, like Shmuel, holds נקרא חוטא, since the Posuk וכפר עליו מאשר חטא על הנפש refers to him as a sinner, because he distressed himself by abstaining from wine. Therefore,
 even more so, someone who fasts, and abstains from all food and drink, is certainly considered a חוטא.

ר' אלעזר disagrees, and says נקרא קדוש - Someone who fasts is called a holy person, since the Posuk קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו refers to a Nazir as קדוש, because Therefore, someone who fasts, and abstains from all food and drink, is certainly considered a קדוש.

Now, ר' אלעזר הקפר ברכי and ר' שמואל say that the word קדוש is not referring to the Nazir, but to his hair, that it is אסור בהנאה - it is forbidden to benefit from it after it's shorn. And, ר' אלעזר says that the Nazir is called a חוטא only because he allowed himself to become טמא מת.

12 כר"ת:

<p>ר' אלעזר</p> <p>נקרא קדוש</p> <p>קדוש יהיה</p> <p>גדל פרע שער ראשו</p> <p>לזכור צמנו מן היין</p> <p>לא אחת מאה ואמה</p> <p>במצור צמנו מכל דבר ודבר</p>	<p>ר' אלעזר הקפר ברכי</p> <p>נקרא חוטא</p> <p>וכפר עליו</p> <p>מאשר חטא על הנפש</p> <p>לזכור צמנו מן היין</p> <p>לא אחת מאה ואמה</p> <p>במצור צמנו מכל דבר ודבר</p>
<p>ר' אלעזר הקפר ברכי</p> <p>and שמואל say</p> <p>The word קדוש is not referring to the Nazir, but to his hair</p>	<p>says ר' אלעזר</p> <p>Nazir is called חוטא only because he allowed himself to become טמא מת</p>

13 However, the Gemara questions whether ר' אלעזר actually held that fasting is the right thing to do because he said לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו A person should regard himself as if holiness rests within his stomach. Rashi says this means he should treat his intestines as if they're holy and not withhold food from them. The Gemara reconciles the two statements;
 הא דמצי לצעורי נפשיה
 הא דלא מצי לצעורי נפשיה
 Fasting is praiseworthy for someone who is able to physically handle it, but improper for someone who cannot physically handle it.

13

The Gemara questions whether ר' אלעזר actually held that fasting is the right thing to do because he said

לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו

הא דמצי לצעורי נפשיה
 הא דלא מצי לצעורי נפשיה

14 The Gemara concludes this discussion with;
 אמר ר' ירמיה בר אבא אמר ריש לקיש אין תלמיד חכם רשאי לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים
 A Torah scholar should not fast, because it diminishes his ability to serve Hashem.
 =====

14

אמר ר' ירמיה בר אבא אמר ריש לקיש

אין תלמיד חכם רשאי לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים

15 The Mishna on ע"א דף י' said that during the first two sets of three fasts there are certain leniencies including אוכלין ושותין אוכלין ושותין - they may eat the night before the fast.
 אמר רבי זעירא אמר רב הונא
 יחיד שקיבל עליו תענית
 אפילו אכל ושתה כל הלילה
 למחר הוא מתפלל תפלת תענית
 An individual who accepts upon himself to fast the next day, and then eats and drinks all night before the fast, can still recite the Aneinu prayer on the day of the fast.
 לן בתעניתו אינו מתפלל של תענית
 If he continues to fast into the night after the fast, he does not say Aneinu the next day.

15

אמרי רבי זעירא

During the first two sets of three fasts
אוכלין ושותין משחשיכה

אמר רבי זעירא אמר רב הונא
יחיד שקיבל עליו תענית

לן בתעניתו	אפילו אכל ושתה כל הלילה
אינו מתפלל של תענית	למחר הוא מתפלל תפלת תענית

16 רב יוסף was unsure of הונא רב's opinion as to why he does not recite Aneinu.
 Does he hold מתענין לשעות - a fast of hours - that are only a part of the day - is not considered a fast? Or does he hold מתענין לשעות - it is considered a fast, but
 המתענה לשעות אינו מתפלל תפלת תענית, someone who only fasts for hours does not say Aneinu.

16

רב יוסף
 was unsure why...

Or because Because

המתענה לשעות אינו מתפלל תפלת תענית	?	אין מתענין לשעות
--	---	---------------------

17 Abaye says הונא רב actually holds מתענין לשעות AND המתענה לשעות. However, in this case he does not recite Aneinu because
 דאיכא שעות דליליא דלא קביל עליה מעיקרא
 He did not formally accept upon himself to fast these hours of the night. Rashi explains; fasting without תענית does not warrant עננו.

17

Abaye says הונא רב actually holds

המתענה לשעות מתפלל תפלת תענית	מתענין לשעות
-------------------------------------	-----------------

However, in this case
 he does not recite Aneinu because
**דאיכא שעות דליליא
 דלא קביל עליה מעיקרא**

18 The Gemara supports אביי with an incident involving מר עוקבא who when he came to גינזק was asked three questions to which he did not know the answer. After inquiring in the בית המדרש he received the answers.
The three questions and answers are:
-1-
מתענין לשעות או אין מתענין לשעות
Is a fast of hours considered a fast? And the answer is הלכתא מתענין לשעות ומתפללין תפלת תענית

18
The Gemara supports אביי
When מר עוקבא came to גינזק
was asked three questions
to which he did not know the answer
After inquiring in the בית המדרש
he received the answers:

1

מתענין לשעות
או אין מתענין לשעות?

הלכתא מתענין לשעות
ומתפללין תפלת תענית

19 -2-
קנקנין של נכרים אסורין או מותרין
Are wine jugs of non-Jews permitted to be used by Jews? The answer is והלכתא קנקנין של נכרים
לאחר שנים עשר חדש מותרין
Old wine jugs of non-Jews are permitted after not having been used for 12 months, because they have lost the טעם יין נסך.
-3-
במה שימש משה כל שבעת ימי המלוואים
What garments did Moshe wear when he served as Kohen Gadol during the dedication week of the Mishkan? The answer is בחלוק לבן שאין לו אימרא
Moshe wore a white linen robe that had no seams, so that no one would suspect him of taking coins from the treasury of the Mishkan.
Rashi says this is done to fulfill the פסוק והייתם נקיים מזה' ומישראל
And you shall always act in a way that is above suspicion.

19
2
קנקנין של נכרים
אסורין או מותרין?
והלכתא קנקנין של נכרים
לאחר שנים עשר חדש מותרין

3

במה שימש משה
כל שבעת ימי המלוואים?

בחלוק לבן שאין לו אימרא
והייתם נקיים מזה' ומישראל